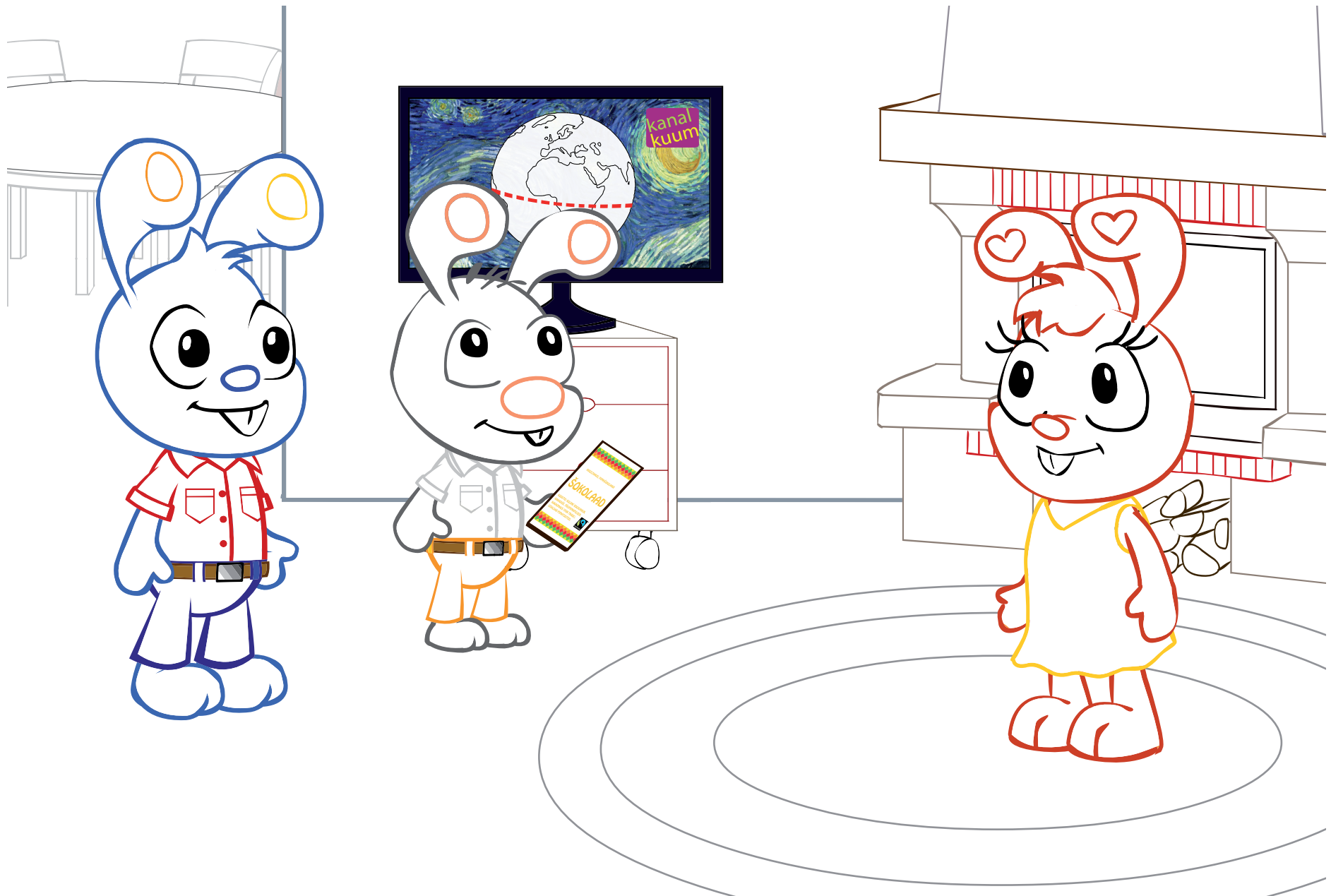
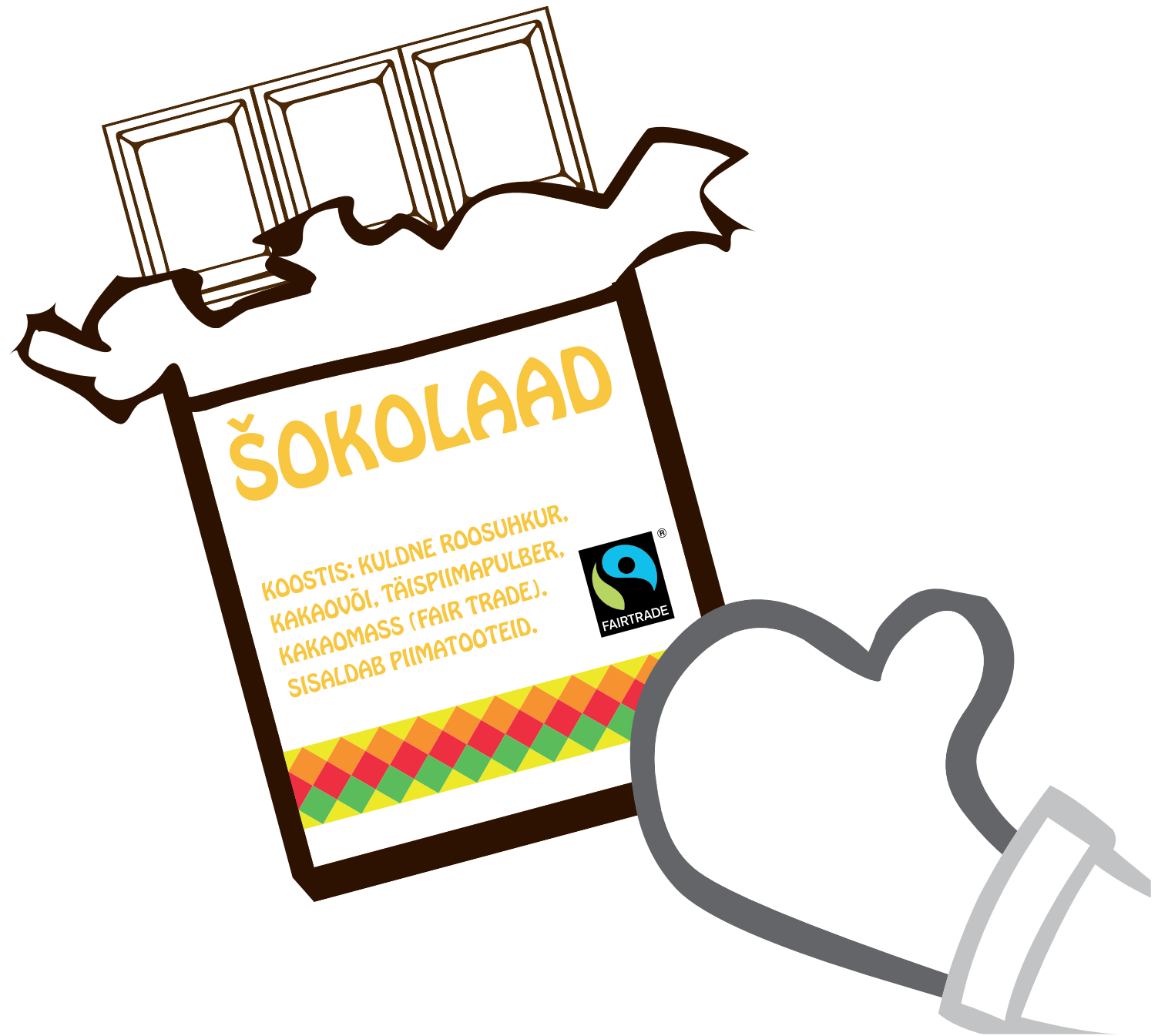

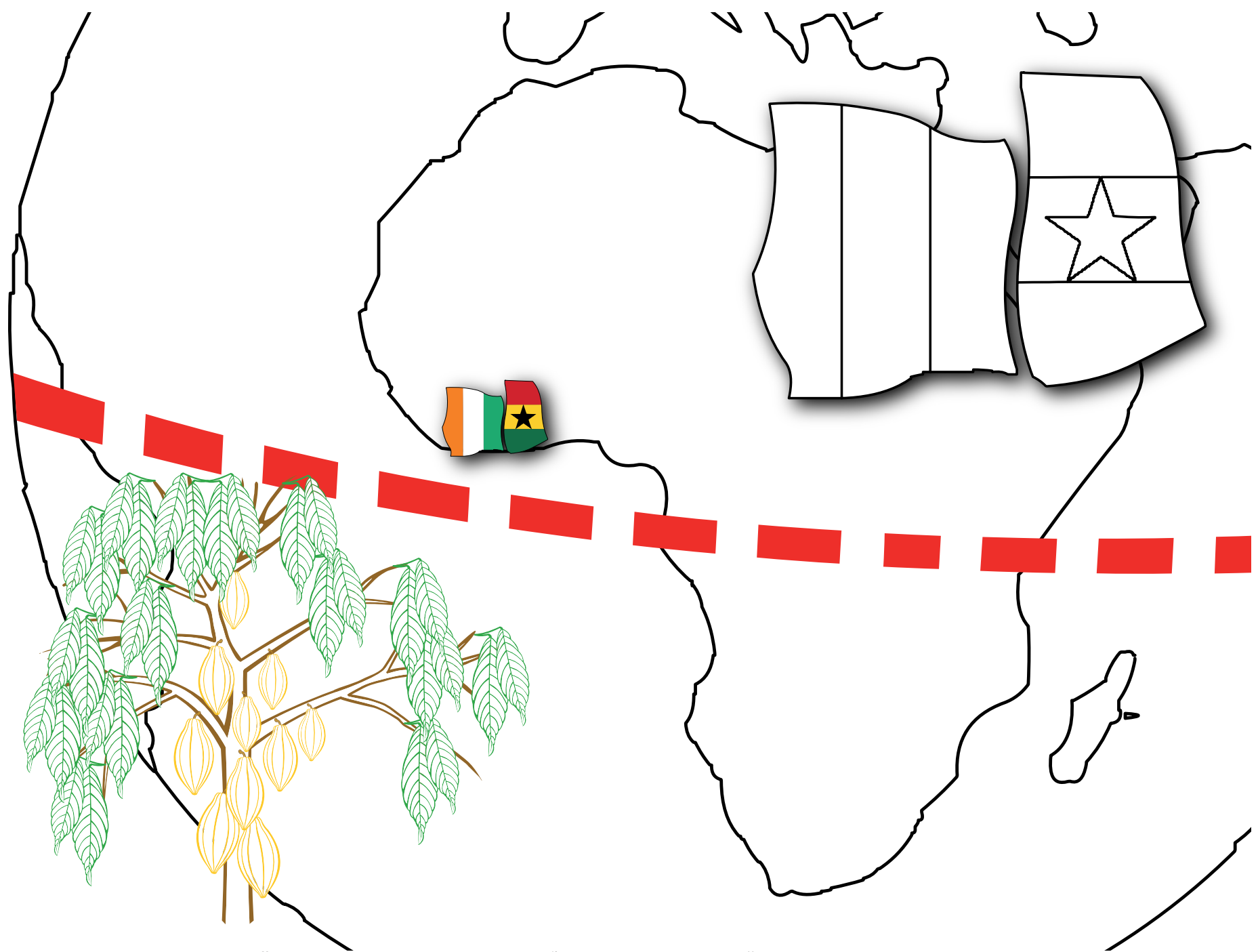
JÄNKU-JUSSI ŠOKOLAADIPÄEV

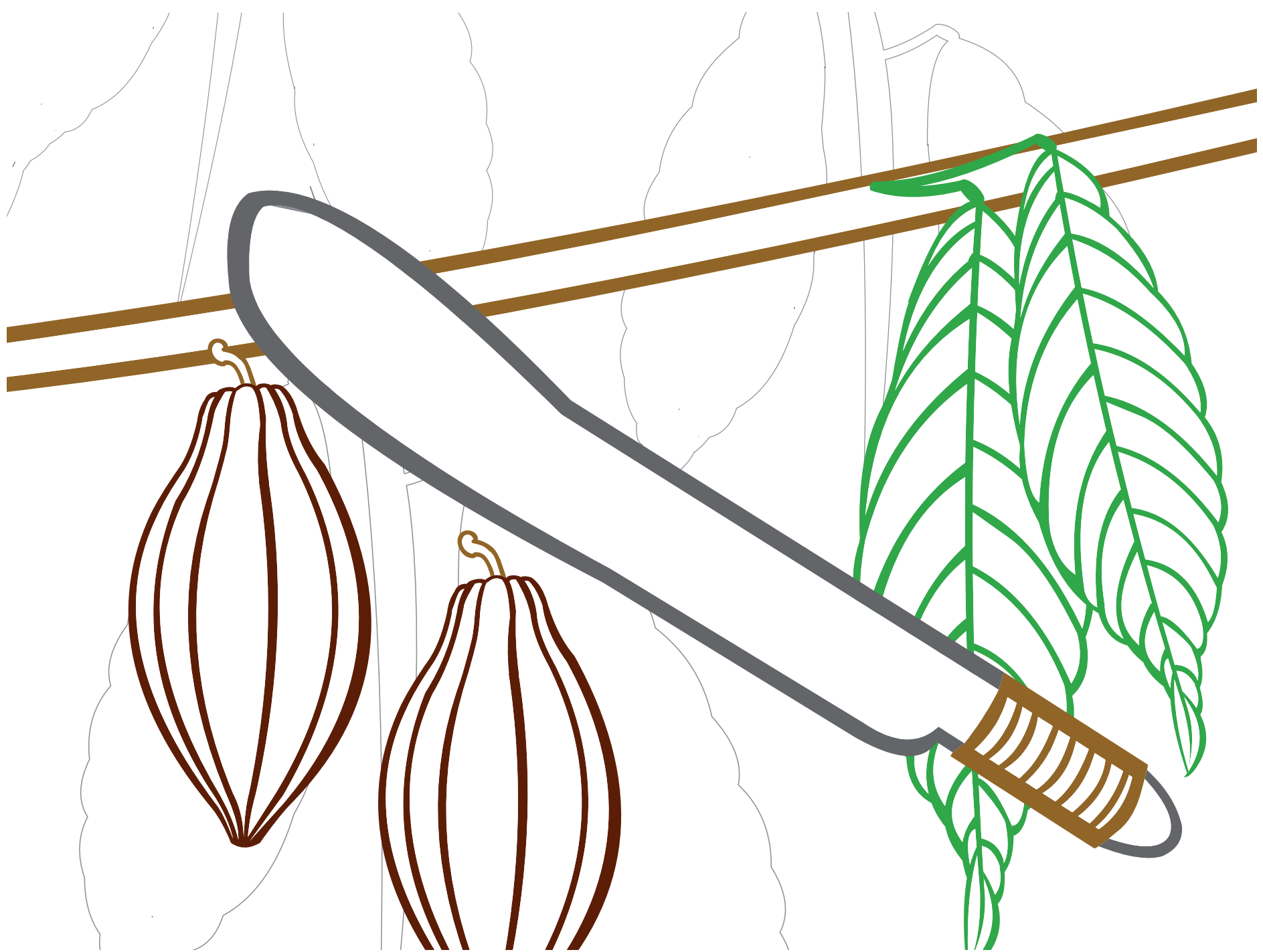
*TSAU! TERE, JOHANNA! ME EI TAHTNUD ŠOKOLAADI ENNE SINU JÕUDMIST LAHTI TEHA. HUVITAV, MIS TEIL SIIN TOIMUB? MEIL ON TÄNA ŠOKOLAADIPÄEV!
KOHE HAKKAB TELEKAST FILM, MIS RÄÄGIB ŠOKOLAADI ÜHE PÕHIAINE, KAKAO, PÄRITOLUST. JAH, ÕPETAJA PALUS SEDA VAADATA JA HOMME ARUTAME SEDA KOOLIS.
ME JUSSIGA MÕTLESIME, ET KUI SAMAL AJAL ŠOKOLAADI SÖÖME, SIIS JÄÄB KÕIK PAREMINI MEELDE.*

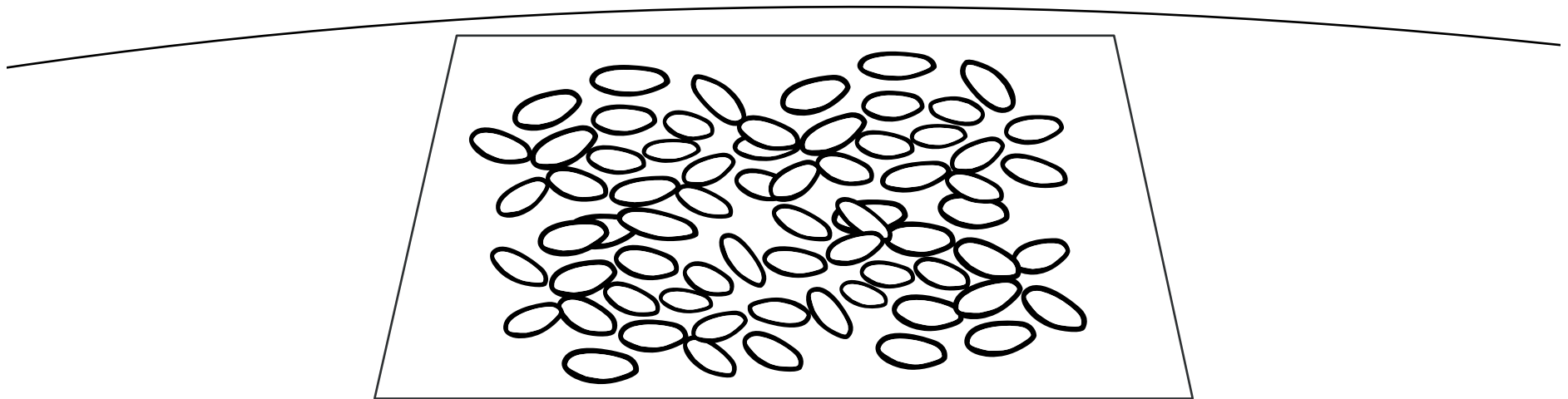
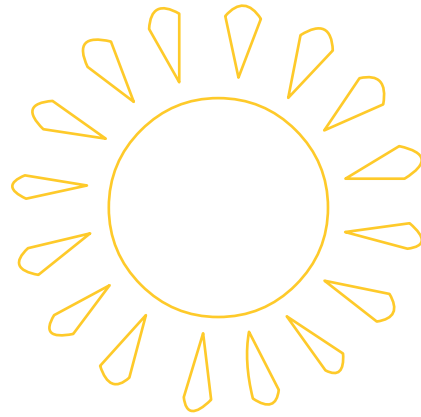
TEEN ŠOKOLAADI KOHE LAHTI! MIS MÄRK SEE ON? EI TEA, JU SEE TÄHENDAB MIDAGI.
TASA, POISID, VAATAME NÜÜD FILMI!

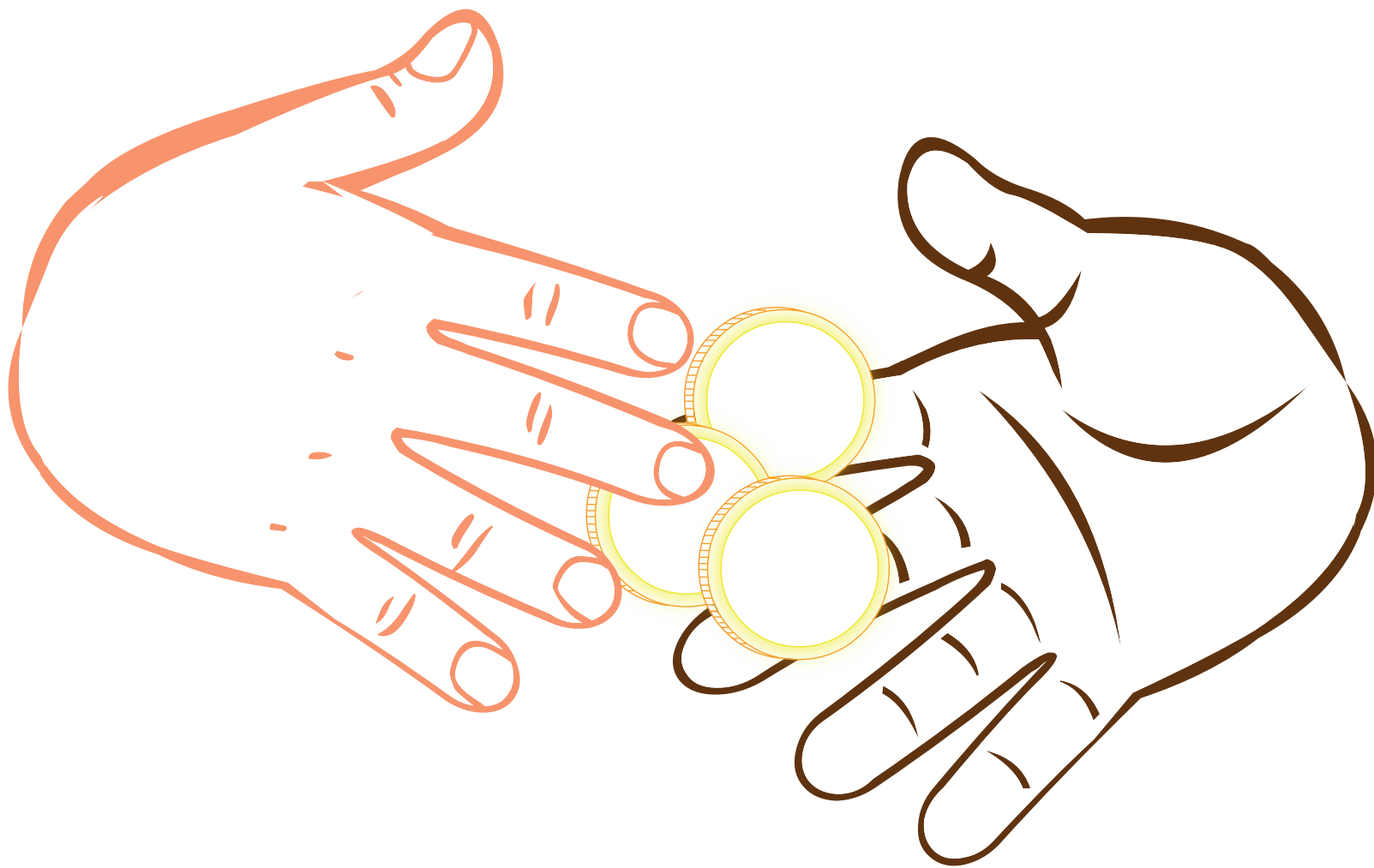
ŠOKOLAADI VALMISTATAKSE SOOJAL LÕUNAMAAL, EKVAATORI LÄHEDUSES KASVAVAST KAKAOST.
SUUREM OSA MAAILMA KAKAOST ON PÄRIT LÄÄNE-AAFRIKA RIIKIDEST: NAGU NÄITEKS GHANA JA ELEVANDILUURANNIK.

KAKAOKAUNAD LÕIGATAKSE PUUDELT MAHA MATŠEETEDEGA.

KAUNADE SEES OLEVAD OAD KÄÄRITATAKSE BANAANILEHTEDE SEES JA SIIS KUIVATAKSE PÄIKESE KÄES.
KUIVATATUD KAKAOOD PANNAKSE SUURTESSE KOTTIDESSE NING MÜÜAKSE KAKAOKAUPMEESTELE.

EDASI JÕUAB KAKAO EUROOPA ŠOKOLAADIVABRIKUTESSE. KAKAOKASVATAJATELE MAKSTAKSE KAKAOUBADE EEST VÄGA VÄHE RAHA. SELLEST EI JÄTKU TÖÖLISTELE MAKSMISEKS JA NII SUNNITAKSE TÖÖLE KA LAPSI.

LAPSED TÖÖTAVAD ISTDANUSES TASU SAAMATA PIKKI TÖÖPÄEVI, TÖÖ ON RASKE NING MÕNIKORD SAAVAD NAD KA VIGA.
NEED LAPSED EI SAA KÄIA KOOLIS EGA ÕPPIDA LUGEMA JA KIRJUTAMA.
MINA KÜLL EI JAKSAKS SELLIST TÖÖD TEHA... MINA TAHAKSIN IKKA KOOLIS KÄIA.

MIKS NENDE VANEMAD SEDA LUBAVAD? EMME, KAS SA SAAD MEILE APPI TULLA? MIS LAHTI? KAS SINA TEAD, KUIDAS KAKAOUBASID KASVATATAKSE?
IKKA: KAKAOKAUNAD KASVAVAD KAKAOPUUDE OTSAS. KAKAOPUUDEL ON VÄGA ILUSAD ÕIED. KUI OAD ON VALMIS, SIIS KORJATAKSE KAUNAD ÄRA
JA TUUAKSE AAFRIKAST NENDESSE RIIKIDESSE, KUS UBADEST TEHAKSE KAKAOVÕI JA KAKAOPULBER ŠOKOLAADI VALMISTAMISEKS.

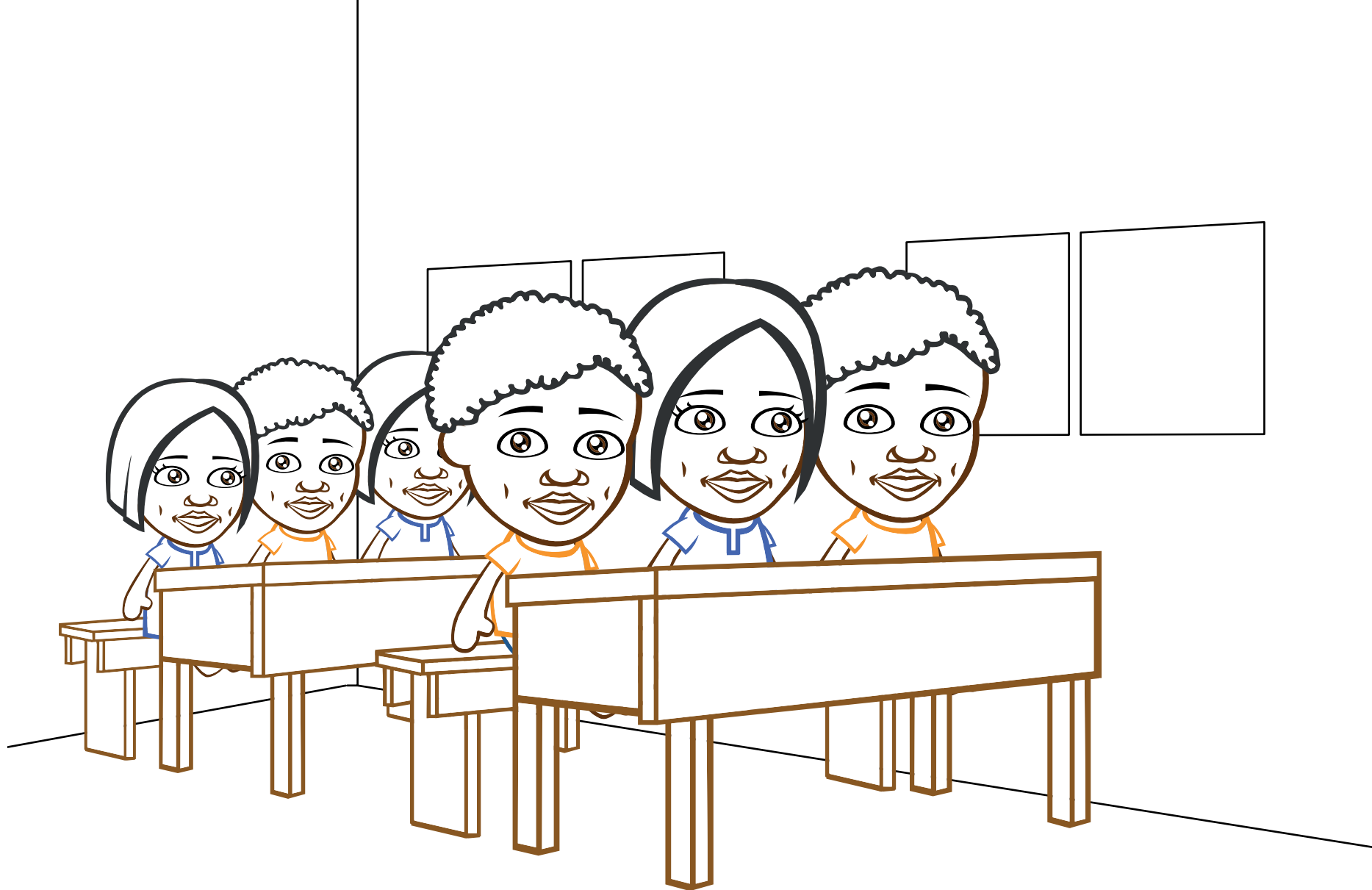

KAS SA TEADSID, ET NEID UBE PEAVAD LAPSED KORJAMA? JA ET NAD EI SAA ISEGI KOOLIS KÄIA?
RAHU, LAPSED! LAS MA SELETAN TEILE LÄHEMALT. ON OLEMAS KA SELLISEID KAKAOUBE, MIS ON TÄISKASVANUTE KORJATUD.
AGA MIS NENDEST UBADEST SAAB? NENDEST UBADEST TEHAKSE SAMAMOODI KAKAOD JA ŠOKOLAADI.

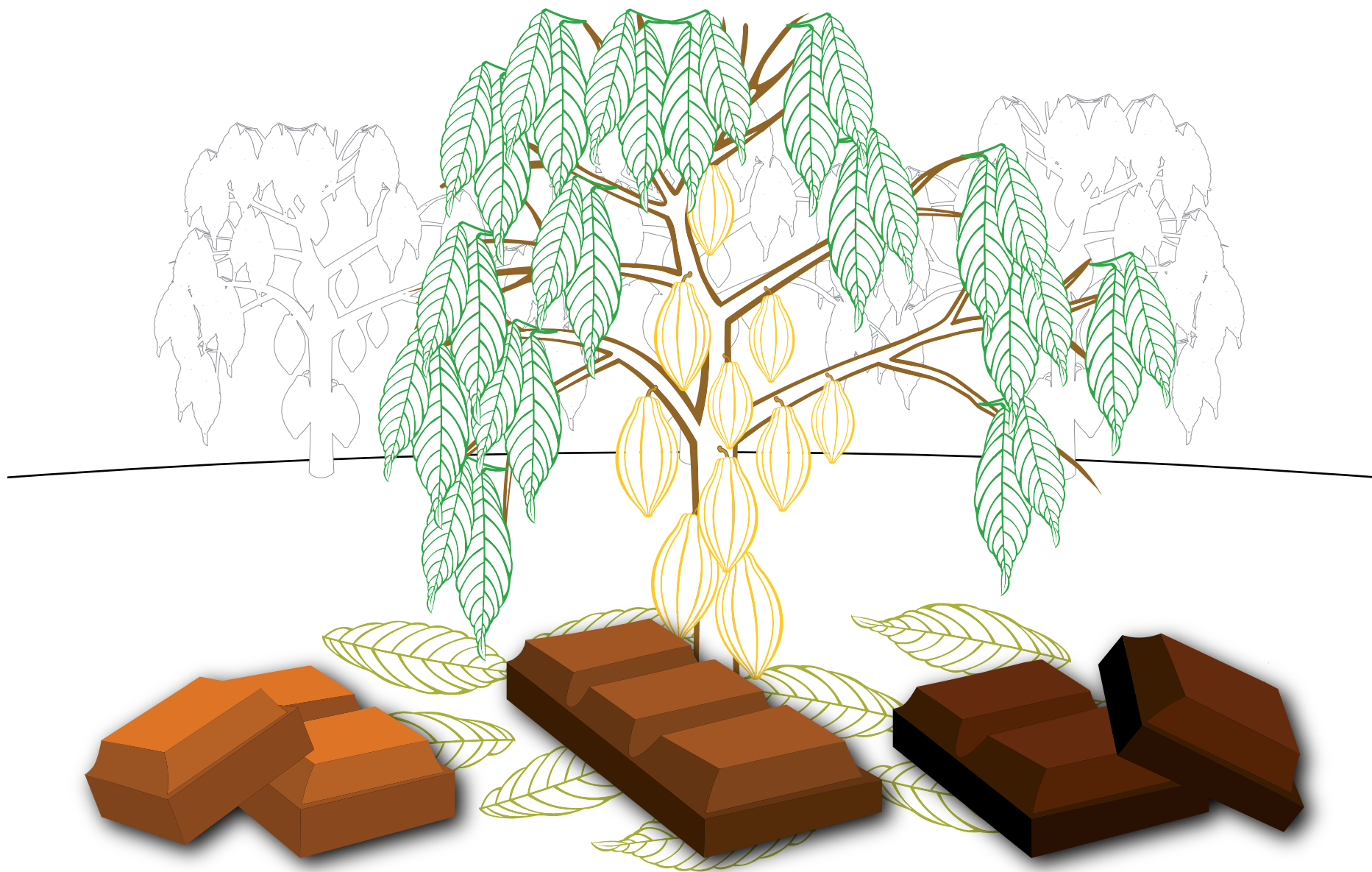

KUIDAS MA SIIS TEAN, MILLISEST KAKAOST ON JUST SEE ŠOKOLAAD TEHTUD, MIDA MINA SÖÖN? SEDA EI OLEGI LIHTNE TEADA, AGA ŠOKOLAADITOOTJA SAAB PANNA OMA MAIUSTUSELE MÄRGI, MIS ÜTLEB, ET NEID KAKAUBE EI OLE KORJANUD LAPSED JA KAKAOKASVATAJAD ON SAANUD OMA TÖÖ EEST VÄÄRILIST TASU.

AGA MIKS KÕIK EI TEE NII? KAS SEE ŠOKOLAAD ON SIIS ILMA MÄRGITA ŠOKOLAADIST PALJU KALLIM? EGA SIIS MÄRK ŠOKOLAADI KALLIKS EI TEE. POODIDES MÜÜAKSE PALJU ERINEVA MAITSE JA HINNAGA ŠOKOLAADE. KA MÕNI ILMA MÄRGITA ŠOKOLAAD ON TEISTEST KALLIM JA SEDA SEEPÄRAST, ET TA ON TEISTSUGUNE.

SAAN ARU: KUI ŠOKOLAADIVABRIKUD ÜTLEVAD KAKAOKASVATAJATELE, ET NAD TAHAVAD VAID NIIMOODI KORJATUD UBE OSTA, SIIS VÕETAKSE TÖÖLE AINULT TÄISKASVANUID JA NAD SAAVAD OMA PALGA EEST LAPSED KOOLI PANNA. JA SIIS SAAVAD NEED LAPSED LUGEMA JA KIRJUTAMA ÕPPIDA! SIIS ON ŠOKOLAAD KÕIKIDELE LASTELE HEA, KA NENDELE, KELLE KODUMAAL KAKAOOD KASVAVAD!

KAS TEADSID, ET ŠOKOLAADE KUTSUTAKSE ERINEVATE NIMEDEGA SELLE JÄRGI, MILLEST NAD TEHTUD ON?
PIIMAŠOKOLAAD SISALDAB PIIMA JA ON MAGUS. TUMEŠOKOLAAD EI OLE NII MAGUS JA PIIMA EI OLE SEAL ÜLDSE. MÖRUŠOKOLAADIS TUNNED
MAGUSTAMATA KAKAO MÖRKJAT MAITSET. MIDA ROHKEM ON KAKAO ŠOKOLAADIS, SEDA VÄHEM ON SEAL SUHKRUT!

VIKTORIIN

1. KUI PALJU ŠOKOLAADI SÖÖB KESKMINE EUROOPLANE AASTAS?
2. MIS ON PÕHIAINE ŠOKOLAADI VALMISTAMISEL?
3. KAS KAKAO ON PUU, PÕÕSAS VÕI ROHTTAIM?
4. NIMETA KAKS RIIKI, KUS KASVATATAKSE SUUREM OSA MAAILMA KAKAOST!
5. MIKS TÖÖTAVAD KAKAOISTANDUSTES LAPSED?
6. MIKS EI TOHIKS LAPSED KAKAOISTANDUSTES TÖÖTADA?
7. MIDA TÄHENDAB, KUI ŠOKOLAADIPABERIL ON ÜKS NENDEST MÄRKIDEST?

1. 5,2 KG; 2. KAKAO; 3. PUU; 4. ELEVANDILUURANNIK (37%); GHANA (22%); 5. SEST KAKAOTALUURIKUD SAAVAD OMA TÖÖ EEST LIIGA VÄIKEST TASU; 6. LAPSED PEAKSID KÄIMA KOOLIS. LISAKS KAHJUSTAB TÖÖ
ISTANDUSES LASTE FÜÜSILIST JA VAIMSET TERVIST; 7. KAKAOKASVATAJAD ON SAANUD KAKAO KASVATAMISE EEST ÕIGLAST TASU NING KAKAO KASVATAMISEL POLE OSALENUD LAPSED.